

YTO-osaamistavoitteet selkokielellä

Pakollinen opinto

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi, 4 osp

= Äidinkieli suomenkielisille, 4 osp

**A) Toimit erilaisissa tilanteissa,
joissa olet vuorovaikutuksessa muiden kanssa**

- Viestit niin, että se sopii tilanteeseen ja kohderyhmään.
- Asetat tavoitteita viestinnällesi.
- Perustelet mielipiteesi ja ajatuksesi.
- Teet yhteistyötä muiden kanssa ja erilaisissa ryhmissä.
- Esittelet oman alan asioita niin, että käytät oman alan sanoja eli ammattikieltä.
- Ymmärrät, mikä on kielen ja vuorovaikutuksen merkitys työssä ja yhteiskunnassa.
- Kehität suomen kielen taitoja, ja tiedät tavoitteesi kielen oppimiseen.

Seuraavat sanat ovat siinä järjestyksessä,
kuin ne ovat osaamistavoitteissa.

vuorovaikutus	Vuorovaikutus tarkoittaa usein keskustelua. Siinä on sanoja ja esimerkiksi ilmeitä. Vuorovaikutuksessa kaksi tai useampi ihminen viestii toisilleen ja vaikuttavat toisiinsa. Ihmiset ilmaisevat toisilleen tietoja,
----------------------	---

	<p>ajatuksia, tunteita, mielipiteitä ja niin edelleen.</p> <p>He myös vastaavat puheeseen ja muihin viesteihin.</p> <p>Vuorovaikutuksessa ihmiset esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • puhuvat toisilleen • keskustelevat • käyttävät eleitä ja ilmeitä • kuuntelevat • käyttävät kuvia • lähettävät tekstejä ja vastaavat niihin.
<p>viesti, viestit</p> <p>viestiä</p> <p>viestintä</p>	<p>Viestit voivat olla esimerkiksi puhetta, kirjoitusta ja kuvia.</p> <p>Ihmiset siis viestivät eri tilanteissa tietoja, ajatuksia, tunteita ja niin edelleen. Se on viestintää.</p>
<p>vuorovaikutustilanteet</p> <p>vuorovaikutuksen tilanteet</p> <p>viestintätilanteet</p> <p>viestinnän tilanteet</p>	<p>Vuorovaikutustilanteissa ihmiset esimerkiksi keskustelevat ja vastaavat toisensa viesteihin.</p> <p>Ihmiset ovat siis vuorovaikutuksessa toistensa kanssa.</p> <p>Viestintätilanne tarkoittaa samaa asiaa kuin vuorovaikutustilanne.</p>
<p>kommunikoida</p> <p>kommunikointi</p>	<p><i>Kommunikoida</i>-sana tarkoittaa samaa kuin viestiä.</p> <p>Silloin ihminen kommunikoi eli välittää tietoja, ajatuksia, tunteita ja niin edelleen. ja ottaa vastaan muiden viestejä.</p>
<p>tavoite, tavoitteet</p> <p>viestinnän tavoitteet</p>	<p>Kun ihmisellä on tavoitteita, hänellä on päämäärä.</p> <p>Esimerkiksi hän haluaa tehdä jonkin asian tai saada jonkin asian.</p>

	<p>Viestinnän tavoitteet tarkoittavat, että haluat parantaa viestinnän ja vuorovaikutuksen taitoja, esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • keskustelu • puhuminen • kuunteleminen • perusteleva.
perustelu, perustelut perustella	<p>Selität, mikä on asian syy.</p> <p>Kerrot tai kirjoitat vastauksia kysymykseen miksi.</p> <p>Kun kerrot, mitä mieltä olet eli mielipiteesi, perustelet sen.</p>
yhteistyö	<p>Teet asioita yhdessä muiden kanssa ja keskusteleet muiden kanssa.</p> <p>Kerrot mielipiteitäsi ja kuuntelet muita.</p> <p>Arvostat kaikkia.</p>
oma ala	<p>Opiskelet nyt jotain alaa, esimerkiksi ravintola-alaa, rakennusalaa tai sosiaali- ja terveystalaa.</p> <p>Se on oma alasi.</p> <p>Saat ammatin eli osaat työn alalta, jota opiskelet ja josta valmistut.</p>
ammattikieli	<p>Joka alalla ja ammatissa on omaa kieltä.</p> <p>Ammattikielessä on sanoja, joita on vain siinä ammatissa.</p>

	Ammattikielessä on myös tuttuja sanoja, joilla on eri merkitys ammattikielessä.
työelämä	Työelämä tarkoittaa työpaikkoja ja työtä sekä kaikkia tilanteita työpaikoissa.

B) Käytät ja arvioit tekstejä, joita hankit eri lähteistä

- Tiedät oman alan ja työelämän tekstilajeja ja mediaa.
- Selvität, mitä tavoitteita ja merkityksiä on erilaisilla teksteillä.
- Käytät tietolähteitä ja arvioit, miten luotettavia tiedot ovat.
- Teet muistiinpanoja ja tiivistät pääasiat siitä, mitä luet, kuulet ja näet.
- Noudatat tekijänoikeuksia
- Viittaat lähteisiin.

Seuraavat sanat ovat siinä järjestyksessä, kun ne ovat osaamistavoitteissa.

oma ala	Opiskelet nyt ammatillista perustutkintoa Tiettyyn ammattiin ja työhön. Se on oma alasi.
työelämä	Työelämä tarkoittaa työpaikkoja ja työn tekemistä työpaikoilla työkavereiden kanssa.
teksti	Teksti voi olla <ul style="list-style-type: none"> • kirjoitus • puhe • kuva • video

	<ul style="list-style-type: none"> • ääniä. <p>Usein sana <i>teksti</i> tarkoittaa tekstiä, joka on kirjoitettu.</p>
tekstilajit	<p>Erilaisia tekstejä ovat esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • raportti • ohje • tekstiviesti <p>Ne ovat tekstilajeja.</p>
media	<p>Media on välineet ja laitteet, jotka välittävät viestejä, esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjat • tv • sosiaalinen media (TikTok, Snapchat, Instagram ja niin edelleen).
tavoite	<p>Tavoite tarkoittaa asian tarkoitusta. On erilaisia tavoitteita. Sinulla voi olla omia tavoitteita. Esimerkiksi haluat oppia jotain tai saada (saavuttaa) uuden taidon. Viestinnässä voi olla tavoite.</p> <p>Esimerkki1: Annat ohjeen. Silloin tavoite on, että asia tehdään oikein.</p> <p>Esimerkki 2: Tavoite on, että muut tietävät, mitä olet tehnyt. Siksi kerrot raportin eli selostat asian, jonka olet tehnyt.</p>
tietolähde	Etsit ja löydät tietoa

lähde, lähteet	<p>tietolähteistä eli lähteistä.</p> <p>Tietolähteitä ovat esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • muut ihmiset • media (kirjat, lehdet, internet)
tekijänoikeudet	<p>Joku ihminen on tehnyt kirjoituksen, kuva, videon, musiikin ja niin edelleen</p> <p>Et saa kopioida niitä, koska tekijällä on tekijänoikeus.</p> <p>Tekijä päättää</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuka saa käyttää hänen teostaan • miten hänen teostaan saa käyttää. <p>Sinun täytyy kertoa tai kirjoittaa, kenen kirjaa, kuvaa tai musiikkia olet käyttänyt ja mistä muut löytävät sen.</p> <p>Kirjoita omien tehtävien loppuun tietolähde eli lähde.</p> <p>Näin noudatat tekijänoikeuksia.</p>

C) Teet erilaisia tekstejä

- Ilmaiset tunteita, ajatuksia ja mielipiteitä omien tavoitteiden mukaan.
- Teet oman alasi tekstejä, jotka sopivat työelämän tekstien käytäntöihin.
- Hallitset kielen säännöt, kun kirjoitat tekstejä.
- Kirjoitat tekstejä niin, että käytät kielen sääntöjä.
- Käytät viestinnässä tieto- ja viestintätekniikkaa, joka sopii tarkoitukseen.
- Käytät viestinnässä monilukutaitoa

eli löydät, yhdistät, muokkaat, tuotat,
esität ja arvioit tietoa.

Seuraavat sanat ovat siinä järjestyksessä,
kuin ne ovat osaamistavoitteissa.

ilmaista ilmaisu	Ilmaiset, kun sanot, kirjoitat tai kerrot muuten, mitä ajattelet ja tunnet. Suullinen ilmaisu tarkoittaa puhetta. Kirjallinen ilmaisu tarkoittaa kirjoittamista
tavoite, tavoitteet viestinnän tavoitteet	Kun ihmisellä on tavoitteita, hänellä on päämäärä. Esimerkiksi hän haluaa tehdä jonkin asian tai saada jonkin asian. Ilmaisun tavoitteet tarkoittavat, että haluat parantaa viestinnän taitoja, esimerkiksi: <ul style="list-style-type: none">• tekstien kirjoittaminen• esitys ja esiintyminen• keskustelu• perusteleminen
tavoitteellisuus tavoitteellisesti	Teet asioita siksi, että haluat päästä tavoitteeseen. Esimerkiksi harjoittelet kirjoittamista, koska tavoitteesi on ilmaista tekstissä ajatuksesi ja kirjoittaa hyvin. Toimit silloin tavoitteellisesti.
teksti, tekstit tekstien tuottaminen	Teksti voi olla <ul style="list-style-type: none">• kirjoitus• puhe

	<ul style="list-style-type: none"> • kuva • video • ääniä. <p>Tuotat eli teet tekstejä: kirjoitat, puhut, teet esityksen ja niin edelleen.</p> <p>Usein sana <i>teksti</i> tarkoittaa tekstiä, joka on kirjoitettu.</p>
oma ala	<p>Opiskelet nyt jotain alaa, esimerkiksi ravintola-alaa, rakennusalaan tai sosiaali- ja terveysalaa.</p> <p>Se on oma alasi.</p> <p>Saat ammatin eli osaat työn alalta, jota opiskelet ja josta valmistut.</p>
työelämä	<p>Työelämä tarkoittaa työpaikkoja ja työtä sekä kaikkia tilanteita työpaikoissa.</p>
oman alan ja työelämän tekstit tekstilaji, tekstilajit	<p>Joka alalla on tekstejä, joita alan työntekijät käyttävät.</p> <p>Joka työssä eli työelämässä on siis alan tekstilajeja.</p> <p>Niitä voivat olla esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohje • raportti • sähköposti.
tekstien käytäntö, käytännöt tekstikäytännöt kielen käytännöt	<p>Käytäntö on tapa tai malli, jonka mukaan ihmiset tekevät asioita.</p> <p>Tekstikäytännöt ovat tekstejä ja tekstien malleja, joita työntekijät käyttävät työssä.</p> <p>Työntekijät osaavat tehdä tekstejä, joita he tarvitsevat työssä.</p> <p>He käyttävät kieltä, joka sopii tekstiin, eli he osaavat kielen käytännöt.</p>

<p>rakenne, rakenteet kielen perusrakenteet</p>	<p>Rakenne tarkoittaa osia, joista tulee kokonaisuus.</p> <p>Esimerkiksi lause syntyy, kun sanat ovat tietyssä järjestyksessä ja sanat tietyssä muodossa. Se on lauserakenne.</p> <p>Käytät suomea niin, että osaat tärkeimmät rakenteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • sanoissa • lauseissa • virkkeissä • tekstin osissa, • esimerkiksi otsikot ja kappalejako. <p>Käytät myös kieltä, joka sopii tekstin tarkoitukseen.</p>
<p>viesti, viestit viestiä viestintä</p>	<p>Viestit voivat olla esimerkiksi puhetta, kirjoitusta ja kuvia.</p> <p>Ihmiset siis viestivät tietoja, ajatuksia, tunteita ja niin edelleen. Se on viestintää.</p>
<p>tieto- ja viestintäteknologia</p>	<p>Kännykät, tablettitietokoneet ja tietokoneet ovat tieto- ja viestintäteknologiaa. Ne ovat laitteita ja ohjelmia, joilla ihmiset viestivät toisilleen. Opiskelussa ja työssä valitset ne niin, että ne sopivat tilanteeseen ja viestinnän tarkoitukseen.</p>
<p>monilukutaito</p>	<p>Löydät, yhdistät, muokkaat, tuotat, esität ja arvioit tietoa. Se on monilukutaitoa.</p> <p>Osaat käyttää tekstejä</p>

	<p>eri tilanteissa ja eri välineissä.</p> <p>Teksti voi olla</p> <ul style="list-style-type: none">• kirjoitus• puhe• kuva• video• ääniä.
--	---

Lähteet

Opetushallitus. Yhteiset tutkinnon osat. Yhteisten tutkinnon osien arviointi.
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillisten-perustutkintojen-yhteiset-tutkinnon-osat>. Luettu 5.8.2024.

Opetushallitus. Opintopolku. ePerusteet. Ammatillinen koulutus.
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/selaus/ammattillinen>. Luettu 17.9.2024

Tämä materiaali on tuotettu VIERKO-hankkeessa vuonna 2024.

VIERKO on toteutettu Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2023 myöntämällä ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksella. VIERKO on kuudenkymmenen kahden (62) koulutuksen järjestäjän yhteisponnistus. Työtä on koordinoanut Keski-Uudenmaan koulutus- kuntayhtymä Keuda.

Hankkeessa on kehitetty vieraskielisen koulutuksen laatua ja kotimaisten kielten opetuksen tarjontaa ammatillisessa koulutuksessa.

Lisätietoa:

<https://www.keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko/>

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Oppimateriaalit:

[CC BY-SA 4.0 Deed](#) | [Nimeä-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen](#) | [Creative Commons](#)